

DOMOVINA

Štampa dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Depisi naj se izročijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirane. — Recepti se ne vračajo. — Za izpise se plačuje kroms temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 30 vin. na vsakokrat; na večje inserate in za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naslovnica na celi list 8 kren, na pol leta 4 krene, na štiri leta 2 kreni, katera naj se pošilja: Upravništvo „Domovine“ v Celju.

IV. slovanski časnikarski shod v Ljubljani.

Kakor smo že v zadnji številki naglašali pomembnost letošnjega časnikarskega shoda v Ljubljani, tako moramo sedaj z veseljem reči, da so se naše nade v vsem izpolnile in da je bil za nas Slovence kakor tudi za druge Slovane ta shod tako velevažen in da bomo iz njega imeli vsi tolikih in takih sadov, kakor doslej iz nobenega slovanskega časnikarskega shoda.

V naslednjem podajemo svojim cenjenim čitateljem kratko poročilo o vseh dogodkih, ki se tičejo shoda. Seveda je naše pero preslabo in nam tudi prostor ne dopušča po vrednosti opisati in oceniti shod.

Letošnjega shoda v Ljubljani se je udeležilo toliko časnikarjev, kakor doslej nobenega. Ze iz tega se razvidi, kako ideja slovanstva prodira in napreduje. Vidi se pa iz tega tudi, koliko je med slovanskimi rodovi zanimanja za najbolj zatiran narod v Avstriji — za Slovence. Prišli so v našo stolico v belo Ljubljano, zastopniki stotomilijonskih Rusov, v tri države razdeljenih Poljakov, dalje časnikarji iz kraljestva češkega, južni bratje Hrvati in zatirani Slovaki.

Prišli so slovanski časnikarji iz vseh strani in povsod, kjer bivajo Slovani so jih na njih apostolekem potovanju pozdravljali želeč z neba blagoslova na-nje. Najlepše pa jih je pozdravila „bela“ Ljubljana, ki je bila letošnje Binkošti res bela. Nadela si je praznično obleko, da dostojno sprejme svoje goste.

Že v petek so došli v Ljubljano prvi gostje, že v petek se je začelo po Ljubljani živahno gibanje, ki je kazalo, da Ljubljančani vedo ceniti čast, ki jih je doletela. V soboto so cel dan s slednjim vlakom prihajali časnikarji, katere je na kolodvoru sprejemal neumorno delavni pripravljalni odbor z županom gospodom Ivanom Hribarjem na čelu.

Največje število udeležnikov shoda pa je došlo v soboto popoldan z brzovlakom ob pol

7. uri, prišla je tedaj večina Čehov, Poljakov, Slovakov, Hrvatov in štajarskih Slovencev. Ljubljana ni še nikoli nobenega gosta tako srčno, tako slovesno sprejela, kakor v soboto slovanske časnikarje.

Ko je pridrdral vlak na kolodvor, pozdravila ga je že od daleč krepka koračnica „Sokol-skih trobentačev“. Ko se je vlak ustavil, je donela došlecom nasproti — naša himna „Naprej zastava Slava“. Izstopivše časnikarje so pričakovala in pozdravila z burnimi „živio“ klici vsa narodna društva ljubljanska. Ko so se klici polegili je govoril ginljiv pozdrav podpredsednik odbora gosp. dr. Karol Triller, na kar se mu je zahvalil v imenu časnikarjev gospod Chylinski, urednik „peljskega“ „Czasa“. Na to so okitile dražestne ljubljanske gospice vse udeležnike z dišečim cvetjem.

Pred kolodvorom so nas čakali vozovi. Srce se je vzdigovalo udeležnikom, ko so videli nepregledno množico ljudstva, ki je entuzijastično navdušena pozdravljala vsak voz, ko se je začel pomikati proti mestu. Še bolj se nam je začelo srce širiti, ko smo se vozili po ulicah, kjer nas je najprej pozdravil veličasten, prekrasen slavolok na Dunajski cesti. Imel je pozdrav v vseh slovanskih jezikih. Pozdravljala nas je slednja hiša z zastavami, na slednjem oknu so nas pozdravljali oni, ki so morali ostati doma.

Prišel je večer. V „Narodnem domu“ je v veliki dvorani začel koncert češkega pevskega društva „Smetana“. Nismo strokovnjaki v glasbenih stvarih, zato ne prinašamo ocene tega koncerta, nego jo prepuščamo strokovnjakom. Le toliko lahko rečemo, da smo čuli mnogo krasnih koncertov, — ali takega še ne. Tudi Ljubljančani, ki so po „Glasbeni Matici“ razvajeni v glasbi, so morali priznati, da takega glasbenega vžitka še niso okusili. To so tudi pokazali z neskončnim, navdušenim odobravanjem po vsaki točki. Poklonili so pevcem dva prelepa sveža venca ednega s češkim, drugega s slovanskim, širokim svilenim trakom.

Po koncertu se je vršil v „sokolovi dvorani“ komerz, ki je ob napitnicah zastopnikov vseh slovanskih rodov končal okoli polnoči. Govoril je od vsake narodnosti po en zastopnik. — S tem je bil predvečer zaključen.

V nedeljo zjutraj smo imeli na Rožniku skupno sv. mašo, katero je daroval vsč. g. dr. Iv. Šarič iz Sarajeva.

Ob 9. uri dopoldne so se začeli zbirati časnikarji v dvorani „Mestnega doma“, da prisostvujejo kongresu. Dr. Triller, predsednik pripravljalnega odbora otvori IV. kongres slovanskih novinarjev in oduševljeno pozdravlja njegove sodelavce z dobro došli! Predsednikom zborovanja je bil z vzklikom izvoljen dr. Mat. Dula, slovaški rodoljub, podpredsednikoma pa Čeh g. Hovorka in Hrvat g. Gjalski.

Predsednik dr. Dula se je v jedrnatem govoru zahvalil za čast, ki so jo izkazali njemu in slovaškemu narodu s tem, da so ga izvolili predsednikom slovanskega kongresa, spominjal se je tudi žalostnih dogodkov tega leta, ko je iz vrst slovanskih novinarjev zmanjkalo treh odličnih mož. Umrli so namreč Zajaczkovski, M. Balucki in J. Hefica. Zbor jim zakliče: „Slava!“ Nato predlaga, da se pošlje cesarju v znak udanosti brzovjavni pozdrav.

Župan gosp. Ivan Hribar pozdravi v imenu mesta Ljubljane slovanske novinarje. Ljubljana se veseli tega sestanka, ker se je tu sešel slovanski parlament, da se posvetuje o važnih vprašanjih, ki se tičejo organizacije slovanskega časnikarskega stanu in v obče vsakega slovanskega naroda. Primerja slovanske narode edni rodbini odraslih sinov, ki jih veže skupna ljubezen do iste matere. Želi, da se slovanski časnikarji izognejo nesporazumkom in razporom, vsem naj plava pred očmi kot uzor Jan Kollar, ki je bodril Slovence, naj bodo edini vedno v mislih in delu. Končno srčno pozdravlja slovanske novinarje.

Ko se je poleglo burno odobravanje, je predlagal g. Hovorka, da se pošljeta brzovjavna pozdrava

LISTEK.

Posinovljenček.

Spisal V. P.

Mnogokrat se čuje dandanes tožba, da ni več plemenitih dobrih ljudi. Vendar se dogajajo stvari, ki so v stanu zopet oživiti v nas vero v dobro človeško srce. S takim dobrim srcem se ponaša lahko gospod Planič, ako je sploh kakega ponašanja in lastne hvale zmožen.

Planič je bil bogat gostilničar v Ljubljani. Njegov hotel je bil najboljši, vsi narodni krogi so radi zahajali k njemu, ne samo zaradi dobre postrežbe iz kuhinje in kleti, nego tudi zaradi njegovega prijaznega in odločno narodnega nastopa. Kaj čuda, če se mu je potemtakem blagostanje vidno množilo.

Bil je že star okoli 38 let, ko je začel misliti na ženitev. Kot bogat, lep in priden mož smel si je izbirati nevesto iz najboljših krogov. Dobil je tudi najlepšo meščansko hči za ženo. Živela sta tri leta prav srečno in zadovoljno.

Še bolj se jima je množilo premoženje, ker on je sedaj, ko je žena doma nadzirala gospodarstvo in postrežbo, šel ložje po svojih opravkih. Večkrat je ostal po več dni z doma.

Kakor je pa že star pregovor, da je lepa žena za moža nesreča, tako se je to zgodilo pri Planiču.

Pri orožniškem poveljstvu v Ljubljani je bil mlad nadporočnik, italijanske krvi. Zaradi svoje narodnosti, katero je povsod povdarjal, kakor tudi zaradi bahškega vedenja je bil med svojimi tovariši malo priljubljen. Zato tudi ni zahajal v oficirski kazino, nego hodil svoja pota.

Nekoč je zašel slučajno v Planičev hotel. Vihrav kakor je bil se je precej zagledal v Planičevo ženo. Njej kot pristni Evini hčeri to precej sprva ni bilo neljubo, dobro se ji je zdelo častnikovo dobrikanje. A vendar sklenila je ostati svojemu možu zvesta. Pa kdor se z ognjem igra, ta se opeče in osmadi, — tako se je zgodilo tudi gospej Planičevi.

Ko se vrne nekoč Planič s svojega gospodarskega potovanja, ne najde svoje soproge doma. Misleč, da je šla na sprehod, čaka nekaj

časa. Ko je pa le predolgo ni, vpraša prvega natakarka.

„Kje je gospa?“

„Dopoldan je prinesel postrežček neko nujno pismo. Čez kake pol ure potem je gospa z malim kovčekom odšla, rekoč, da je pustila za vas poročilo v svoji sobi“, mu odvrne natakark.

Še le sedaj gre Planič v njuno spalnico, kjer najde malo zaprto in zapečateno pisemce. S strahom ga odpre in svojim lastnim očem ne verjame ko bere:

„Ker sem sprevidela, da ne morem biti s Teboj več srečna, Te zapuščam, želeč Ti, da postaneš brez mene srečnejši, kakor bom tudi jaz brez Tebe srečnejša. Z Bogom Mira.“

Kaj naj počne? Začetkoma je mislil, da je to le nerodna in neumestna šala njegove Mirke, ki bi rada videla kakšen utis bo to nanj napravilo. Šel je v gostilniške prostore, kjer je sklenil mirno pričakovati, da pride poredna Mirka.

Da si prinese večerne dnevnike in jih mirno čita. Bolesten krik se mu pa izvije iz prsi, ko bere naslednjo notico:

slov. ministroma Rezku in Pientaku, kar je bilo ednoglasično sprejeto. Nato se je prešlo na dnevni red.

O prvi točki dnevnega reda, o slovanski korespondenčni pisarni je poročal urednik g. Hruby. Na kongresih v Krakovu in Dubrovniku se je govorilo o ustanovitvi slovanske korespondenčne pisarne, ter so bile v tem smislu sestavljene resolucije. Čital je obširno poročilo Prokopa Gregra o teku razprav a potem javil, da je češki odbor pričel samostojno akcijo ter v ta namen izdal proglas, v katerem se pozivlje češka javnost za nabiranje doneskov za ustanovitev češkega korespondenčnega zavoda. Do 12. maja se je nabralo 6200 kron. Razen tega se je ustanovil poseben odbor za obveščanje tujine, posebno Francije o domačih, čeških razmerah. Bilo bi dobro, da tudi odbori drugih narodov to posnemajo, da na ta način popravijo krivo mišljenje o nas. Nadeja se, da mu bode na bodočem sestanku mogoče že natanko poročati o slovanskem korespondenčnem bureau-u, ki bi moral biti izvrstno urejen in odgovarjati vsem potrebam časa. — Dr. Vergun je vprašal predsednika lanskega kongresa, ali so izvršene lani sklenjene resolucije, ker korespondenčni urad širi še nadalje lažnjive vesti. Poljak Chylinski pove, da so razen Čehov delovali tudi Poljaki zoper to in dosegli, da je moral kor. urad prenehati svoje postopanje napram njim, ter so zdaj Poljaki popolnoma zadovoljni. — Urednik Pasarič je poročal o neugodnih razmerah hrvatskega časnikarstva. G. Stjepan Radič je predložil naslednjo resolucijo: 1. Naj kongres zbere trojico svojih članov, enega Čeha, enega Poljaka in enega Jugoslavana in naj jih pooblasti, da v imenu kongresa osebno pozovejo avstrijskega notranjega ministra, da „Correspondenzbureau“ istinito obvešča vse slovanske liste v njihovem jeziku. 2. Naj vsi slovanski listi prinese češki proglas za slovanski bureau in naj zanj nabirajo vsa slovanska uredništva v monarhiji. — Urednik Mončalovski je predložil še naslednjo resolucijo: Kongres slovanskih novinarjev zahteva, da se namesto pri c. kr. korespondenčni pisarni kot uradniki zastopniki vseh slovanskih narodov v Avstriji. Govorilo je še par časnikarjev, potem pa je bila zaključena razprava o prvi točki dnevnega reda, ter je bilo vzeto na znanje Gregrovo poročilo, a predlogi so se oddali odboru zveze.

Druga točka dnevnega reda je bila razprava o „Osrednji zvezi slovanskih časnikarjev“. Na zadnjem shodu v Dubrovniku je bila sprejeta resolucija, da se naj osnuje ta zveza. Izvoljen je bil odbor, ki je izdelal pravila. Zdjaj so že potrjena, dovoljenje od vlade pa še ni prišlo. G. Sczepanski je govoril obširno o nalogi te osrednje zveze slovanskih novinarjev in povdaril zlasti vprašanje o informaciji tujine. Priporočal je Slovincem, naj si osnujejo svoje strokovno časnikarsko društvo, to vstopi v zvezo in si tako pridobi vstop do svetovnega časnikarstva. Bil je sprejet predlog Hovorkov, da se osnuje „Osrednja zveza slovanskih časnikarskih društev“.

(Dalje prihodnjič.)

Položaj Slovencev.

Pisali smo nedavno o žalostnih naših razmerah v narodnem oziru in povdarjali, da Slovenci pravzaprav nazadujemo na vseh poljih, ker se v našem javnem življenju kaže nazadovanje mestu napredka, ali pa je tam, kjer nam je zaboležiti kakšno pridobitev, ta takšnega značaja, da nam le še v bolj jasni luči pokaže naše usodno stanje. Dejali smo tedaj, da o izumiranju Slovencev hvala Bogu, govoriti še ne moremo, da pa bode to nastopilo, ako pojdemo po sedanjih poti naprej. Žal, da nam je danes pisati ako ne o izumiranju, pač pa o krčenju, nazačovanju števila Slovencev.

Najnovejši statistični podatki o ljudskem gibanju v avstro-ogorskem cesarstvu dokazujejo namreč, da se je v zadnjih desetih letih število Slovencev zmanjšalo. Pri zadnjih treh ljudskih štetjih se je izkazalo, da je bilo med sto prebivalci v Avstriji 1880. leta 523 odstotkov Slovencev, leta 1890 še samo 501 in leta 1900 pa je to število padlo že na 467. V času od leta 1880 do leta 1890 je padlo za 022%, v času od leta 1890 do leta 1900 pa za 034%, skupaj torej v dobi 20 let za celih 056%. To je že znatna izguba, ker predstavlja okroglo 10.000 duš. Pri našem malem narodu je to že silno mnogo in odpira najžalostnejši pogled v bodočnost.

Na Koroškem so našli letos okrog 10.000 manj Slovencev kakor pred desetimi leti. Verjetno je, da to število ne bode resnično, temveč pretirano visoko, ker so nemški komisariji vplivali na ljudstvo, da je izpovedalo nemški občevalni jezik, ali so sami število Slovencev znižali. Gotovo je tudi, da so se slovenski delavski sloji po nemških krajih izdali za Nemce, bodisi na pritisk svojih delodajalcev, bodisi iz nezavednosti, a takšni ljudje so za naš narod takorekoč izgubljeni, ker pač nimajo nikake slovenske za vesti. Nedvomno je, da se jezikovna meja na Koroškem pogreza, in se nam dandanes zdi le še pravljica, ako čujemo, da so prebivalci Slovinci svoj čas še čez ves Gornji Korotan globoko tja v tirolske doline.

Meja se pogreza, vrhu tega se pa širi nemškutarstvo še sredi slovenske zemlje okrog mest in trgov po selih in vaseh. Kjer ni narodne zavesti in ponosa, ter gleda ljudstvo le na svoj materijelni blagor, nadeja se vsega dobrega le od nemške strani, tam je lahko strupiti srca in jih tirati v nemškutarsko žrelo, saj se najde še med omikanci dosti breznačajnih odpadnikov, ki iz raznih ozirih zataje svoj narod in jo sramotno potegnejo v tabor sovražnikov materinega jezika. Po drugih krajih pa, kjer je narodna zavest razširjena, se dogaja, da ta zavest gine, da nekdanji navdušeni narodnjaki izgubljajo domovinsko ljubezen in se začno nagibati na nemško stran. To se dogaja vsak dan pri nas in po Koroškem, kjer smo v vedni dotiki z Nemci, kjer so oni gospodarji. Vzrok temu so mamljive obljube, s katerimi se laskajo lahko vernemu narodu, pa tudi istinito dejstvo; da

vladni organi često postopajo pristransko na korist Nemcem in v škodo Slovincem.

To se mora odpraviti najprej. Vlado prisiliti, da ukrene, da bodo njeni organi ednako pravični napram tej ali oni narodnosti, da ne bodo smešili našega jezika, temveč ga smatrali vedno in povsod enakoveljavnim z nemškim. Ako neko ljudstvo vidi, da gospoda smeši njegov jezik, se ga tudi prične ono sramovati, in odtod izvira dejstvo, da vidi nepoučeno ljudstvo le v tujem jeziku svojo rešitev.

Dokler ne bo pri vseh naših uradih imela slovenščina iste pravice kakor nemščina, dokler bo naše ljudstvo videlo, da njegov jezik nima pri gospodi iste veljave kot nemški, bo vedno sililo na drugo stran.

V ljudstvu pa moramo vzbuditi tudi narodni ponos in ljubezen do svojega jezika, do svojega rodu. Ukoreninjeni narodni ponos se ne dá potem tako hitro izruvati; vzroka, da smo ponosni na svoj slovenski rod, imamo dovolj. Naši očetje so branili svoj čas vso Evropo pred izlivi mosleminskih čet; v jeziku, ki najbolj podoben našemu, sta učila slovanska blagovestnika Ciril in Metod Kristusov nauk, itd.

Poleg tega pa treba narodu v prvi vrsti tudi na gospodarskem polju pomagati in ga dvigniti na noge. Narod, nahajajoč se v dobrih razmerah, ne bo več čutil želje po tujinstvu, ne bo hodil okrog tujih prerokov, ki ga z obeti mamijo in slepe.

Nemci priznavajo sami, da imajo na Koroškem in Štajarskem še široko polje, kjer lahko razmnožujejo svoj živelj in širijo svoj jezik. V čeških deželah so jim Čehi zgradili trden narodni zid, v katerega se zamažajo zaletava nemški naval, a pri nas so zanje tla jako ugodna. Naša narodna organizacija je še v povojih, na gospodarskem polju smo pod nemškim pritiskom, in ta tlači najhujše naše narodne napore.

Celjske in štajarske novice.

(Pozdrav slovanskim časnikarjem na celjskem kolodvoru.) V soboto popoldne se je zbralo pred prihodom brzovlaka od Gradca sem na tukajšnjem kolodvoru okrog 200 celjskih narodnjakov in narodnjakinj, da pozdravijo naše slovanske brate iz severa, Čeha, Poljake in Ruse na njihovem potu na slovanski časnikarski kongres v Ljubljano. Pozdrav je bil nad vse prireden in iskreno bratovski. Doneči in navdušeni „živio in slava“ vzkliki so bili ljubljenim slovanskim gostom pač jasen dokaz, da leži to vlad narodnostnih prepričanj in bojov za slovensko gimnazijo tolikanj glasovito mesto sredi naše zemlje, da biva tu slovansko pleme, ki je pripravljeno boriti se za svoj obstanek do zadnjega diha. Hkratu pa je bil naš pozdrav tudi vroča zahvala slovanskim časnikarjem, da so se svoj čas tako krasno zavzeli za našo gimnazijo ter nam pomagali izvojevati veliko parlamentarno zmago. Naše zavedne rodoljubke so poklonile časnikarjem krasne šopke v spomin na Celje, ob prihodu

„Orožniški nadporočnik C...“ o je nena doma pobegnil iz našega mesta zapustivši mnogo dolgov. Kakor čujemo, je saboj odpeljal soprogo nekega uglednega meščana.

Sedaj je šele Planič razumel vsebino Mirkinoga pisma, sedaj je šele sprevidel, zakaj je postal nadporočnik pri njem stalen gost. Ko je to prečital, je vstal in zbežal v svoje prostore.

Ta in drugi dan ga ni nihče videl; ker so ga pa čuli po svoji sobi nemirno hoditi, niso njegovi uslužbenci bili zaradi njega v skrbeh. Odprl je šele svojo sobo, ko ga je klical njegov tast, ki je prihitel precej k njemu, ko je čul o sramotnem begu svoje hčere. Vse mesto je bilo polno govora o tej stvari. — — —

Nesrečni oče Mirkin se je počasi potolažil, — pa tudi Planičovo srčno rano je polagoma čas zdravil, — četudi ne popolnoma ozdravil. Da se umakne mestnemu govorjenju in pomilovanju prijateljev, je prodal svoj htel ter si kupil na Gorenjskem lepo vilo z malim posestvom.

Živel je na svojem posestvu mirno in udano. Otroci z Mirko ni imel, zato se je čutil zelo osamljenega. Hudo mu je bilo, ker ni vedel za koga živi in dela.

Preteklo je kacin 14 let, da ni čul ničesa o svoji ženi. Pred kratkim je dobil iz Amerike priporočeno pismo. V pismu njegova žena prav skesano priznava svoj velik greh, ki ga je napravila. Opisuje mu celo svoje življenje z ne srečnim nadporočnikom C... om; kako sta prišla v Ameriko, kako sta živela ob njenem denarju, kako jo je C... o nesramno zapustil, ko se je čutila mater in ko je pošel denar, ki ga je seboj vzela. Poročala mu je tudi, da je npravno vedno bolj propadal, zašel med anarhiste, kjer je bil pri nekem pretepu ubit.

Posrečilo se ji je dobiti primerno službo, od katere je preživela sebe in svojega sinka Roberta. Sedaj pa jo je bolezen pritisnila na postelj, s katere ne bo vstala več.

Spravila se je z Bogom, s tem pismom pa prosi njega odpuščanja. Lažje bi umrla, če bi ji on odpustil, zato mu piše.

Pa ne samo to; še nekaj jo tišči: Kdo bo za njenega sina Roberta skrbel? Hitro naj ji odgovori, da bo lažje zaprla svoje oči.

Planču so prišle solze v oči. Spomnil se je, kako jo je ljubil, spomnil, kako ga je sra-

motno zapustila, a videl tudi, da se je za svoj greh spokorila.

Brzo je spisal dve priporočeni pismi: edno svoji ženi, drugo svoji banki na Dunaj, kateri je naročil naj stopi v zvezo s kako potovalno družbo, da mu ta pripelje Roberta, ko mu mati umrje. Svoji nekdanji Mirki pa je sporočil, da ji iz srca odpušča in da bo on za Roberta skrbel.

Pravočasno je še dobila gospa Mirka pismo svojega soproga. Živela je še kakih štirinajst dni, potem pa je mirno zaspala. Imela je jetiko. — — —

Plančeva vila na Gorenjskem je bila nekaj dni samotna, ker ni bilo doma gospodarja. Šel je v Hamburg Robertu naproti. Nekaj mesecev sem pa je tam živo. Okoli Planča teka lep, čvrst in živ dečko, — sin nje, ki je bila njegova soproga.

Planč je tudi oskrbel, da je dobil Robert njegov priimek in da bo njegov glavni dedič. — Vsega srečnega se čuti, odkar ga kliče Robert: „Papa!“

Tako je povrnil svoji Mirki nezvestobo.

in odhodu vlaku pa so pokali topiči na starem gradu. Hiše na Bregu so bile okrašene z narodnimi trobojnicami.

(Podla denunciacija.) Pri pozdravu slovenskim časnikarjem na celjskem kolodvoru je bilo slučajno navzočih tudi par slovenskih dijakov, ki pa so se zadržali popolnoma tiho ter so čakali tudi na vlak, da se odpeljejo domov na binkoštno počitnice. Redaktor „D. Wacht“ je čutil potrebo izliti svoj srd ter je ovadil omenjene dijake. Pfu! denuncijant! Sicer to dijakom ne more prav nič škodovati, saj ti lahko dokažejo, da so prišli na vlak. Zapomnili pa si bomo ta slučaj ter povrnili kolegijalnost nemških dijakov, ki so izdali imena svojih sošolcev. Vprašamo pa, kaj so iskali nemški dijaki na kolo dvoru, ali niso morda čakali prilike, da bi nastopili demonstrativno proti Slovincem?

(Posojilnica v Celju) je imela v svojem enaindvajsetem upravnem letu 1901 denarnih prejemkov 4.321.945 08 K, izdatkov pa 4.400.559 06 K, torej denarnega prometa 8.722.504 14 K, t. j. za 627.830 63 K več kot poprejšnje leto. Število zadrušnikov se je leta 1901 povišalo za 29, ter šteje združba 3995 zadrušnikov. Vsi deleži koncem leta 1901 znašajo 87.042 10 K. Hranilnih vlog se je leta 1901 vložilo za 1.911.170 41 K, vzdignilo pa 1.211.721 45 K, torej se je vložilo več 699.448 96 K. Ker pa znašajo kapitalizovane obresti za 1901 leto 194.491 20 K, so se vloge pomnožile za 893.940 16 K. Koncem leta 1901 so znašale hranilne vloge torej 5.359.756 85 K, vloženih na 2933 knjižic. Na posojilih se je izplačalo 1901 leta 1233 zadrušnikom 457.758 15 K, vrnilo pa je 3241 zadrušnikov 313.126 55 K. Stanje posojil koncem leta 1901 je znašalo 3.176.244 70 K, danih 3670 zadrušnikom.

(Za „Dijaški dom“ v Celju) je na predlog gosp. župana Iv. Hribarja v seji dne 16. t. m. občinski svet mesta Ljubljane dovolil 500 kron. — Kot ustanovniki so pristopili nadalje k „Dijaškemu domu“ naslednji celjski rodoljublje: Gg. A. Arzenšek, Ant. Kolenc, dr. Jos. Karlovšek, Mil. Hočvar in Fr. Vošnjak. Živeli!

(Državna cesta od Celja proti Vojniku) je tudi sedaj v tako groznem stanju, da človek, ki mora hoditi ali voziti po njej, misli, da se nahaja kje na Turškem. Gorje ti, če se moraš umakniti komu in stopiti s pešpota na cesto, noga pogrezne se ti v blato in junak moraš biti, da nogo srečno izvlečeš iz te mlake, ki pa ti pusti po obleki in v čevljih zelo vidne znake. Še huje pa je z živino. Človeku se mora res v srce smiliti uboga žival, ki pogreznjenih voz ne more izvleči in prejema zato udarce po hrbtu od svojega gospodarja. Ali res ne morejo poklicani faktorji doseči, da bi se ta cesta, ki se največ rabi, popravila temeljito in bi se napravil konec škandaloznim prizorom, ki gotovo niso v čast gotovim oblastim? C. kr. glavarstvo v Celju gani se!

(Slovensko-nemška gimnazija v Celju) je zagotovljena tudi za bodoče in ostane vse pri starem. Prosimo gospode učitelje in duhovnike staršem, ki imajo nadarjene otroke, pa so bili v zadnjem času po pisarjenju raznih listov zbegani, to pojasniti in skrbeti, da dobimo s prihodnjim šolskim letom kar največ dobrih in bistrih dečkov v naš zavod.

(Z britvijo si je vrat prerezal) 60 letni delavec na celjskem kolodvoru, Gross. Ženo ima mlado, in je ravno njena nezvestoba vzrok, da je stari mož regel po morilnem orodju. Prepeljali so ga v bolnišnico; rana je smrtno nevarna in se dvomi, da bi okrevail.

(Umrli je v Celju) dne 18. t. m. nadoficijal južne železnice g. Aleks. Kolankovski v starosti 57 let.

(Imenovanje v poštni službi.) Podčastnik pri domobranskem inf. polku v Mariboru, J. Voglar je imenovan poštним asistentom.

(Za poškodovance po mrazu) Dne 13. t. m. je v seji državnega zbora poslanec vitez Berka vložil interpelacijo, da bi država podelila podporo 111 posestnikom v občini Dramlje, ki so oškodovani po mrazu v svojih vinogradih.

(Dvojezični napisi.) V državnem zboru je bila dne 14. maja pri razpravi glede železniškega ministarstva predložena vladi naslednja resolucija: Južna železnica ima na vseh svojih postajah na

Spod. Štajarskem le nemške napise ter se imena postaj kličejo le v nemškem jeziku. Isto je na postajah lokalnih železnic Celje-Velenje in Poljčane-Konjice. To prvič nasprotuje besedilo in duhu § 19 državnega temeljnega zakona, pa tudi jako žali slovensko prebivalstvo. Zato se c. kr. železniško ministarstvo kot najvišja nadzorstvena oblast pozivlje, naj ukrene potrebno, da bodo napisi na postajah v slovenskih in mešanih krajih tudi v jeziku dotičnega prebivalstva, da se imena postaj tudi kličejo v istem jeziku, in da se nameščajo taki uradniki, ki morejo z ljudstvom ustmeno in pismeno občeati v njegovem jeziku.

(Državni poslanec dr. Ploj) je govoril v sredo, dne 21. t. m. v parlamentu pri razpravi o justičnem ministarstvu. Pritoževal se je vsled zastopavljanja sodnih uradnikov slovenske narodnosti ter konstatiral, da pada ugled sodnega stanu in da ta izgublja zaupanje prebivalstva v svojo nepristranost in pravičnost. V jugoslovenskih deželah se nastavlja nemški uradniki, ki ne umejo prebivalstva ter so mu tuji in z njim neprijazni; mešajo se v politične boje ter ne postopajo vedno kot to zahteva postava in pravica. Slovinci na Štajarskem ne dobe služb, zategadelj, da se množi nemški življenj. — Govoril je še o drugih krivicah glede imenovanj sodnih uradnikov in sestave porotniških listin — Ta zanimivi govor prinesemo doslovno po stenografskem zapisniku.

(Vremenske neizgode.) Od vseh strani dežele nam prihajajo neugodna poročila o vremenskih neizgodah zadnjih dni. Mraz, nalivi, veter in celo toča, vse to je bilo na dnevnem redu. Na mnogih krajih so imeli letos bele Binkošti, in se najstarejši ljudje ne morejo spomniti, da bi bilo kdaj že tako mrzlo ob tem času. V Slov. Gradcu so bili v nedeljo dopoldne velikanski nalivi, da so bile v kratkem času vse doline pod vodo; proti večeru pa je začelo snežiti, in je ležal sneg ponekod še v ponedeljek. Škoda na poljskih setvah je velika, ker je močno poleglo že v klasju se nahajajoče žito.

(Kako diši „Nemcem“ slovenski groš!) Tvrdka Lorber & Comp. ima velik, stalen inserat v „Slov. Narodu“, v katerem se priporoča za cenjena naročila vsemu slavnemu slovenskemu občinstvu. Kdo pa je ta tvrdka? Družbeniki so: Julius Rakusch, železni, on ki je imel komando varnostne policije v Celju, ko so se dogajali divji ekscesi v Celju zoper češke dijake in Slovence, on, proti kateremu se je osnovala v Celju dična narodna železna tvrdka „Merkur“. Drugi družbenik je znani „heilovec“, Jos. Lenko iz St. Petra v Sav. dolini, nemški deželni poslanec, katerega so slovenski Šentpeterčani pred tremi leti vrgli raz županski stol. No, po slovenskem grošu se pa tej tvrdki le aline cede in je za reklamo „dober“ tudi slovenski list.

(Nevarnost možnarjev iz vlitega železa.) Ob priliki neke sodnijske obravnave se je po izvedencih dognalo, da možnarji iz vlitega železa sploh — le gotovo število streliv zdrže, in ko so to število dosegli, nastopi pri njih nevarnost, da se pri nadaljnjem streljanju razlete. Ta okolnost se je pokazala posebno pri takozvanih „brzostrelnih možnarjih“, katere je svoj čas žalska livarna prodajala, in to vsled tega, ker se iz teh možnarjev bolj hitro strelja in se torej v krajšem času število streliv, katere vlit možnar sploh zdrži, doseže. Ker je livarna v Žalcu na trajnost (sigurnost) možnarjev le edno leto garantirala, ne more za daljši čas odgovornosti prevzeti, ako bi se po preteku tega časa kaka neizgoda pri streljanju pripetila. Radi tega je ravno pri streljanju iz brzostrelnih možnarjev, kateri so bili leta 1897, 1898 in 1899 kupljeni, največja previdnost potrebna; najboljša pa je, iz takih možnarjev, ki so že skoraj 3 do 5 let v uporabi, nič več streljati in jih razbiti, da se s tem vsaka nesreča prepreči. — Drugi časopisi se prosijo, da to ponatisnejo v prid prepreke neizgod z možnarji iz vlitega železa.

(Dobrodelni koncert na korist „Dijaškega doma“ v Celju) priredijo v Žalcu v četrtek dne 29. maja 1902 popoldne na Telovo „Celjska narodna godba“ s prijaznim sodelovanjem moškega pevskega zbora „Delavskega podpornega društva“ v Celju, gospodov pevcev „Celjskega pevskega

društva“ in „Slovenskega pevskega društva“ v Žalcu. Natančneje naznanilo objavimo prihodnjic. Z ozirom na blagi in dobrodelni namen tega koncerta, kateri se vrši v čisto novi do sedaj še nenavadni obliki, pri katerem sodelujejo pevci treh pevskehi zborov se nadajamo, da se bo slovensko občinstvo od vseh bližnjih krajev posebno pa iz Celja in Žalca v prav obilnem številu vdeležilo in to tembolj, ker se taki koncert do sedaj še ni vršil ne v Celju ne v Žalcu; spored koncerta in lepaki se razpošljejo v pravem času. Na svidenje tedaj 29. t. m. v Žalcu.

(Ogenj.) Na Svetini pri Celju so pred kratkem pogorela nekemu posestniku vsa gospodarska poslopja. Vzrok požaru ni znan in se sumi različno. Pogorelec se je pred mesecem dni zavaroval za precej visoko vsoto.

(101letna starka) Magdalena Frank je umrla dne 13. t. m. v hiralnici v Vojniku; bila je do smrti zdrava.

(Pozeba v Dramlji.) Še-le zdaj se prav vidi, koliko je mraz škodoval zadnje dni meseca aprila. Po tukajšnjih vinskih goricah ni najti mladike, katere bi ne bil mraz umoril. Trta zdaj poganja iz starega lesa v zemlji, a te mladike so brez vsakega grozdja. Ker je znano, da take poganke nastopno leto le malo grozdja obrodi, je mraz škodoval tudi za prihodnje leto. Tukaj nihče ne pomni tako hudega mraza. Ker je bilo padlo snega na ped debelo, ni kurjenje proti mrazu nič pomagalo. Ljudje imajo velikansko škodo, ker je gojenje trte tako drago. Vinogradniki so obupani.

(Sad nemške šole — pouk „nemškim“ St. Lenartčanom nad Laškem.) Na Koroškem imajo za Slovence popolnoma pomencene šole. Žalostne uspehe, ki jih ta šola rodi, dokazuje edno pismo, katero je eden iz take šole izišli pisal, in ki ga je ponatisnil slovenski list „Mir“, da ljudje vidijo, kaj nemška šola stori. To pismo je graški list „Tagespost“ s slastjo ponatisnil, češ, to se vidi, kakšna „spraha“ je slovenski jezik. — Da bodo naši kmetje videli, kako res „lepe“ uspehe dosežejo nemške šole pri slovenskih otrocih, namreč, da se otroci ne naučijo ne slovenskega, ne nemškega, ponatisnemo to pismo: „Jes morem Vam par traurig najigkejt bekont dati, da smo mi slovinci v nasej gmajnidi per aušuswoli an verdamani niderlog erlaidali in da so liberalci v sah treh wolkörpra šlohtfeld behauptali in še ana ersocmana niso nam bewiligali. Určah ot de niderloge je pa umstond da do se noše onfi rarij omav bekimrali, da bi biv Ciril-Verajn tuka ano versomlengo veranstohtov. Mi smo mōli burhermastra ana gutsbesicarja v voršlogo kje s tajčlonnda perbandrov in ves čas znamai haltov in se tu di berajt erklerov vse šribarije per gmajnidi unentgeltlich besorgati kaj nuca kfe nobene štime za aušusa ni derholtov?“ No, oče Jančič, gotovo bi Vam solze rajekega veselja zalile oči, če bi Vam Vaš sinček ali Vaša hčerka tako krasno slovensko-nemško, to je „utrakvistično“ pismo poslala! Kateremu šentlenartčanemu očetu ali materi se srce ne bode topilo radosti, ako jima njihov otrok tako krasen slovensko-nemški dopis dopošlje? Cela vas bode menda občudovala sina ali hčer, ki zna tako imenitno nemške besede med slovensčino mešati, kakor bi rožine trosil po poti. Takšno veselje torej čaka St. Lenartčane, če se bode želja Jančiča in drugov izpolnila.

(Tepanje.) Posojilnica v Konjicah je šli v Tepanjah v svrbo nabave mladinskih spisov darovala 25 kron, za koji valedušni dar se tam potom izreka najarčnejša zahvala. — Konjiški okr. šol. svet je v seji meseca marca t. l. sklenil prositi c. kr. dež. šol. svet za uredbo javne kvalifikacije. — Občinski odbor v Tepanjah je valed sejnega aklepa z dne 8. t. m. odposlal na deželni odbor peticijo za nov disciplinarni zakon za narodno- in meščanskošolsko učitelstvo.

(Šmarasko-rogaske učiteljsko društvo) prične s prihodnjim svojim zborovanjem dne 5. junija v Zibiki tudi s hospitacijami. Začetek točno ob devetih. Za one, ki bi imeli slučajno isti dan pouk, izposloval se bo dopust. P. n. tovariši in tovarišice naj blagovolijo naznaniti vsaj dva dni poprej vdeležitev tovarišu, nadočitalju Brinarju v Zibiki, pošta Pristova.

(Velika povodenj) je bila ob zadnjem deževju v kozjanskem okraju. Reki Sotla in Bistrica sta poplavlili njive in travnike ter nasuli s peskom in kamenjem, dobro zemljo pa odnesli.

(Posojilnica v Brežicah) je imela v svojem sedmem upravnem letu 1901 zadrušnikov 1213 s 1323 deleži. Novih hranilnih knjižic se je izdalo 131, uničilo pa 85, obstoji torej 316 knjižic za 341.689 kron 27 vin. Posodilo se je na novo 430 zadrušnikov, 214 zadrušnikov je pa posojilo popolnoma vrnilo, dolžnikov je torej 1194, ki dolgujejo skupaj 289.221 kron 31 vin. Čistega dobička je bilo 3180 kron 04 vin; od tega je dala posojilnica za dobrodelne namene 470 kron. Rezervna zaklada je narasla na 8540 kron 12 vin. Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega, četudi ni član zadruge ter se obrestujejo po 4½%. Posojilnica je član „Zveze slovenskih posojilnic v Celju“.

(Učiteljsko društvo za brežiški in sevniški okraj) bo zborovalo dne 1. junija t. l. v šoli v Brežicah. Zborovanje se prične ob pol 10. uri dopoldne. Dnevni red: 1. Zapisnik. 2. Društvene zadeve. 3. Volitev delegatov za glavno zborovanje „Zaveze“. 4. Razgovor o letošnjih konferenčnih vprašanjih. 5. Želje in nasveti. — Cenjeni društveniki se tem potom vljudo vabijo, da se udeležijo zborovanja v prav obilnem številu.

(Povodenj) Večkrat so že naši gg. poslanci v dotičnih zastopih zahtevali uravnavo Sotle in nje dotokov. Med dotoki dela posebno veliko škodo Mestinja. Ta potok teče po dolinici, ki se posebno pri Pristavi precej razširi. Vije se kakor kača med lepimi travniki, ki bi dajali prebivalstvu mnogo krme za živinorejo, a ker je tok imenovanega potoka tako zvit, naraste voda pri vsakem znatnejem naliwu ter preplavi vso dolino in uničuje pridelek. Letos izstopila je Mestinja že v drugič ter vzela več kot polovico sena. Da ljudstvo vsled teh, se tako pogosto ponavljajočih povodenj gmotno zelo trpi, je umevno. Zatorej se obračamo do naših gospodov poslancev ter jih prosimo, naj vplivajo na to, da se bode, kadar se bode šlo za uravnavo Sotle, posebno tudi na njen dotok Mestinja ozir jemalo.

(Zastrupljenje.) Na Rodnem vrhu, okraj Ptuj, so zaprli kočarja Jakoba Pulko, ker je na sumu, da je zastrupil svojo ženo.

(Ptuj.) „Slovensko pevsko društvo“ s sedežem v Ptuj, ki je nekda s sijajnimi uspehi prirejalo koncerte po vsem Spodnjem Štajarskem ter si pridobilo mnogo zaslug za probujo na rodne zavesti med štajarskimi Slovenci, je sklenilo v odborovi seji dne 10. t. m. prirediti veliki koncert v prvi polovici meseca avgusta t. l. v Ptuj na dvorišču samostana č. g. očetov minoritov. Spored koncerta bo veleznanimiv in delajo se obširne priprave.

(V mlaki je vtonil) dne 16. maja t. l. 27 letni sin posestnika Krajnc v Hranjigovcih. Nesrečnež, ki ga je večkrat božjast trla, je pasel dotični dan živino in gotovo ga je tudi takrat ta bolezen prišla in v mlako vrgla, v koji je našel prerano smrt, ker ni bilo pomoči blizu.

(Iz Ormoža.) Dne 11. majnika dopoldne sta se igrala pri cesti, ki pelje iz Ormoža proti Ljutomeru, 10letni Franc in triletni Martin Novak, sina Jurja Novak, posestnika in občinskega predstojnika na Libonji. Mimo pridete dve lepo oblečeni ženski, edna stara okoli 20 let, druga okoli 40 let. Mlajša, zagledavši igrajoča se dečka, pokliče ednega k sebi in mu poda kos kruha, ki ga je vzela iz potne torbice, z besedami: „Na, jeli!“ Starejši dečko je kruh sprejel in tudi pojedel. Po noči je dečku naenkrat postalo zelo hudo, in začel je blivati. Poklicani zdravnik je dognal, da je bil dečko z mišnico (Arsenik) zastrupljen. Dečko, ki so ga takoj v tukajšno bolnišnico odpeljali, je že okreval, da ga je oče lahko domu vzel čez šest dni. Zločinstvu se še ni prišlo na sled. Sumi se, da so cigani, katerih se v tukajšnjem okraju dosti nahaja, to iz maščevanja naredili.

(Samomor.) V Radgoni se je obesil dne 10. t. m. 70letni Matej Mauko, hišnik ondotne šole. Bolehal je že dalje časa ter ni mogel spati; omenjeni dan pa ga je našla žena na stranišču obešenega.

(Posojilnica v Št. Lenartu v Slov. goricah) o kateri smo v zadnji številki „Domovine“ pra-

vili, da nji pri blagajni kar za 180.000 kron ne gre „vkup“, ni prav za prav posojilnica, (slovenski denarni zavod) ampak je nemški „Vorschussverein“. Pri tem „Vorschussverein“ vodil je blagajno rajni veliki Nemeš Anton Mravlag, brat znanega, prej celjskega sedaj mariborskega odvetnika dr. Ernsta Mravlaga.

(Šentlenartska nemška posojilnica — Vorschussverein.) Nemškutarski krogi v Slov. goricah okrog trga Št. Lenart so zdaj začeli slepiti ljudstvo, češ, da se je v ondotnih narodnih zavodoma, okrajni hranilnici in posojilnici, ki se nahajata v slovenskih rokah, dogodilo ono veliko poneverjenje, katero je baje, kot se splošno govori, zakrivil umrli šentlenartski župan Mravlag, in sicer v ondotnem „Vorschussverein“. Prosimo torej vse ondotne kroge, da opozore ljudstvo na to, da se nahajata omenjena narodna zavoda v najlepših gmotnih razmerah ter zaslužita največje zaupanje. Ko smo pisali mi o goljufiji v šentlenartski hranilnici in posojilnici, smo imeli seveda v mislih nemški „Vorschussverein“.

(Prememba posesti.) Mariborski knezoškof dr. M. Napotnik je kupil v Mariboru za 38 tisoč kron Ehrenbergovo posestvo. V tem poslopu bode imelo zavetišče „Katoliško delavsko društvo“ in razne druge slovenske naprave.

(Mariborska kaznilnica.) Ministrstvo je odločilo, da se v oddelek za mladoletne zločince na mariborski kaznilnici ne odpošiljajo več iz Spodnje in Gornje Avstrijske in Solnograške.

(Odbor slov. akad. tehn. društva „Triglav“) se je za tekoči letni tečaj 1902 sestavil takole: predsednik: cand. iur. Janko Polec, podpredsednik: cand. iur. Bogomil Senekovič, tajnik: stud. phil. Ivan Janč, blagajnik: stud. iur. Gvido Srebré, knjižničar: stud. phil. Pavel Lokovšek, gospodar: stud. phil. Davorin Volavšek, odb. namestnik: stud. ing. Ciril Žnidaršič.

Biskup Jos. Juraj Strossmayer za „Dijaški dom“ celjski.

Akademski agitacijski odbor graški je na-prosil tudi znanega plemenitega prijatelja Slovencev biskupa Djakovskega za prispevek za „Dijaški dom“ celjski ter mu je pisal dne 2. t. m. sledeče pismo:

„Slovenski akademiki v Gradcu dovoljujejo si obrniti se tem potom na Vašo prevzvišenost z udano prošnjo za blagodušen denarni prispevek za nameravano ustanovitev „Dij. doma“ v Celju.

Nasprotniki kulturnega napredka Slovencev napenjali so letos vse svoje sile, da bi odvzeli štajarskim Slovincem slovensko nižjo gimnazijo v Celju, kjer se, kakor dokazano, sinovi slovenskih staršev z izvrstnim uspehom izobražujejo in pripravljajo na nadaljne študije. Vsled jasno izražene volje večine zakonitih zastopnikov avstrijskih narodov zmagala je pa pravična stvar Slovencev in zatorej slovenska gimnazija v Celju ostane še nadalje.

V slovenskem narodu se je pa v času nevarnosti porodila tudi ideja dokazati z blagim dejanjem celemu svetu, kako vroče želi svoji mladini omogočiti višjo izobrazbo. Ker je večina slovenskih, v Celju studujočih dijakov revna in je vsled tega morala doslej stanovati v nezdavih in svojemu duševnemu razvoju kvarnih stanovanjih, sklenili so celjski Slovenci pobirati pri vseh prijateljih učeče se mladine blagodušne prispevke za ustanovitev „Dijaškega doma“, v katerem bi se revni dijaki vzgajali pod skrbnim nadzorstvom v pravem dubu. Rodoljubi vseh slojev tekmujejo vsled tega po svojih močeh in premoženjskih razmerah z darovi za ta potrebi in za slovensko mladino važni zavodi.

Slovenski akademiki, ki iz lastne skrupe vemo, da bi ustanovitev „Dijaškega doma“ v Celju imela za naše mlajše naslednike dijake najblagodejnejši vpliv v telesnem in duševnem razvoju, dovoljujejo si prositi tudi Vašo prevzvišenost, da bi blagovolili pripomoči v svoji znani blagodušnosti k ustanovitvi „Dij. doma“ v Celju, ker smo prepričani, da bi Vaša deležnost vzbudila v vseh prijateljih slovenske mladine nov pogum za srečno dovršitev začete podjetja.

Gradec, 2. velikega travna 1902.

Akademski agitacijski odbor.“

Na to pismo odgovoril je prevzvišeni biskup Josip Juraj Strossmayer s pošiljavo 200 K za „Dijaški dom“ in s sledečim pismom, poslanim na akad. tehn. društvo „Triglav“ na naslov pravika Vekoslava Kukovca v Gradcu:

„Moja mila gospodo!

Za Celje, za „Dijaški dom“, šaljem sto forinti. Pravo imate, štá Celje čuvate za Slavjanstvo ko oko u glavi. Bog Vas blagosloví! Lepo se Vam preporučujem

J. J. Strossmayer m. p., biskup.

V Djakovu, 13. svibnja 1902.“

Akademski agitacijski odbor zahvalil se je pa za ta lepi slovanski čin sledeče:

„Vaša prevzvišenost!

S srčno radostjo potrjujemo prejem blagodušnega prispevka Vaše prevzvišenosti v znesku 200 kron ter zabeležujemo ime Vaše kot ime mnogoletnega odritosrčnega prijatelja Slovencev med imena ustanovnikov „Dijaškega doma“ celjskega.

Slovenci vseh dežel hočejo dokazati z ustanovitvijo „Dijaškega doma“, da vkljub deloma dobro menjenim iz oportunističnih vzrokov stavljenim drugačnim predlogom složno vztrajajo pri neizprosni programu, da Celje, ki je bilo stoletja kulturno in zgodovinsko središče štajarskih Slovencev, mora zopet biti in ostati slovensko in obdržati še nadalje slovensko gimnazijo. To Celje hočemo Slovenci v smislu Vaših besed verno čuvati za Slavjanstvo ko oko u glavi.

Mi slovenski akademiki pa, ki z vsakim dihajem želimo šrečo našemu življenja željnemu narodu, ne vemo, kako bi lepše izrazili svojo in slovenskega naroda zahvalo za novi dokaz prijateljstva Vaše prevzvišenosti našemu narodu nego da z vsem slovenskim narodom vred prosimo dobrega Boga, da nam še mnoga leta pri krepkem zdravju ohrani Vašo prevzvišenost, neustrašivega zagovornika nezatajljivih pravic vsega južnega Slovanstva in blagega prijatelja Slovencev!

Druge slovenske novice.

(XXXVIII. redni občni zbor „Slovenske Matice“) vrši se v sredo dne 4. rožnika 1902. l. ob 6. uri zvečer v veliki dvorani „Mestnega doma“ na cesarja Jožefa trgu. Vrata razpravam: 1. Predsednikov oговор. 2. Letno poročilo tajnikov za dobo od 1. rožnika lani do 31. velikega travna letos. 3. Poročilo blagajnikovo o računskem sklepu za leto 1901. 4. Volitev treh računskih presojevalcev (§ 9 lit. a društ. pravil). 5. Poročilo blagajnikovo o proračunu za l. 1902. 6. Dopolnilna volitev društvenega odbora.

(Trgovska in obrtna zbornica kranjska v Ljubljani) je imela dne 15. t. m. sejo, v kateri je izvolila predsednikom g. Jos. Lenarčiča, tovarnarja na Vrhniki, podpredsednikom pa je bil izvoljen soglasno g. Kollmann, trgovec in drugim podpredsednikom Baumgartner.

(„Ljubljanske kreditne banke“) izpremenjene statute, kakor jih je sprejel občni zbor delničarjev dne 30. novembra l. l. je potrdilo ministrstvo.

(Osebnosti.) Pravna praktikanta g. dr. Božič v Ljubljani in Fr. Küsel v Novem mestu sta imenovana avskultantoma.

(Društvo za varstvo avstrijskega vinarstva) je dalo natisniti razprave zadnjega vinarskega shoda v Ljubljani in jih razposlalo svojim članom. Z ozirom na koristno delovanje tega društva je želeli, da dobi tudi iz naše dežele mnogo članov.

(Sveče v korist družbi sv. Cirila in Metoda), o katerih se je že mnogo govorilo med rodoljubi in prijatelji prekristne šolske družbe sv. Cirila in Metoda, bodo sedaj vendarle prišle v promet. Ako se pomisli, kako velikega pomena je naša šolska družba, in koliko podpore daje slovenski mladini, je pričakovati, da se bode slavno p. n. občinstvo zavedalo svoje dolžnosti in povsodi zahtevalo te sveče družbe sv. Cirila in Metoda. — Ker je kakovost teh sveč najboljša, cena pa enaka drugim sovratnim izdelkom, je dolžnost vsakega narodnega trgovca, da si omisli te sveče. — V kratkem izidejo ceniki, ki se bodo na zahtevanje dopošiljali poštne prosto. — Za raz-

pečavanje Ciril-Methodovih stearin-sveč je družbino vodstvo poverilo trgovca Mateja Žigona v Škofji Loki kot glavnega zalagatelja. Vsa naročila ali sploh kaka pojasnila naj bodo naslovljena na omenjenega gospoda trgovca, ki bo drage volje vedno na razpolago.

(Slovenci pod noži Lahonov.) Od 16. do 19. t. m. so se v Bohinju na Gorenjskem zgodili trije slučaji krvavega nasilstva. Laški delavci so tri Slovence napadli; dva napadenca sta bila zabodena, eden pa je dobil smrtnonevaren udarec po glavi z bokserjem. Eden od teh je že umrl, druga dva sta v smrtni nevarnosti. Ti laški delavci so ljudje, ki imajo ob vsaki priliki nož v roki ter so obče nevaren življenjski.

(Prodani graščini.) Graščini Radeče in Svibno pri Zidanem mostu, doslej last gospoda F. Schmitta na Dunaju, sta kupila ljubljanski župan gosp. Ivan Hribar in gosp. Jos. Prosenc za 250.000 kron.

(Za pogorelce v Zdenski vasi na Kranjskem) mi je poslal g. Janez Tomšič, posestnik v Prevorju 65 kron, katere so darovali gg.: Podlogar Franc iz Radeč 20 kron, Leskovšek Janez iz Virštanj 10 kron, neimenovani iz Prevorja 20 kron, več neimenovanih 15 kron. Vsem blagim darovalcem se iskreno zahvaljujem.

Fr. Jaklič, učitelj in deželni poslanec.

(Belokranjska železnica.) Železniški minister pl. Wittek je, kot poroča državni poslanec Povše, naklonjen zgradbi belokranjske železnice. Zahteval je od družbe, ki hoče zgraditi to progo, da se mu predloži vse v pregled te železnice. Upati je, da se ta velevažna zadeva kmalu ugodno reši.

(Toča.) V občini Vinica in sicer v petih vaseh je padala dne 13. t. m. toča ter je po vinogradih in polju napravila za kakih 10.000 K škodo.

(Pri razstrelbi v kamnolomu ponesrečil.) V Stopičah pri Rudolfovem na Dolenjskem sta lomila dne 7. t. m. dva posestniška sinova kamenje. Dasi sta se pred razstrelbo oddaljila na 300 korakov, je priletel vendar ednemu debel kamen na glavo ter ga smrtno ranil.

(Pesnika Vilharja spomenik.) Akademski kipar Alojzij Repič na Dunaju je odboru za postavljenje spomenika Miroslavu Vilharju v Postojni poslal v bronu velik doprni kip tega pesnika. Kip dela vso čast mojstru Repiču in bo spomenik v kras Postojni.

(Redka proslava.) Č. g. prošt L. Serajnik je prišel pred 25 leti v Tinje na Koroškem in je bil takrat že 70leten starček. Sedaj obhaja 25 letnico proštovanja in živi v 95 letu svoje dobe.

(Za "Učiteljski dom" v Celovcu) prav lepo darovi prihajajo, in tudi večje doneske pošiljajo.

(Kdo bo nadškof v Gorici?) Listi prinašajo vest, da je že skoro povsem gotovo, da bo novi goriški nadškof prošt Jordan, rodem Italijan. Potem bi imeli v Gorici in v Trstu škofa tuje narodnosti, le ne slovanske, katere je ondotni narod.

(Velik požar) je uničil na Srpenici na Goriškem minoli teden 12 hiš in tri gospodarska poslopja.

(Nov slovenski list.) V Ameriki je začel izhajati slovenski humoristični list "Moskito". Tiska se v Clevelandu. Samo po prvi številki še ne moremo soditi o vrednosti lista, vsekakor pa je to zopet kos napredka ameriških Slovencev. Veseli nas pa, da prinaša poziv za nabiranje prispevkov za družbo sv. Cirila in Metoda; to je menda dozdej edini slovenski ameriški list, ki se je spomnil naših narodnih težej.

(Dvojni samomor) Dne 14. t. m. sta se vrgla pri Gorici v Sočo in utonila Josip Candutti, tiskar in načelnik goriških socialistov ter njegova ljubica 20letna Marija Grusovin. Trupli obeh utopljenecv so našli proti poludnevju blizu novega mosta; imela sta roki z ruto skupaj zvezani. Candutti je navedel kot vzrok samomoru to, da je bil obsojen po nedolžnem na dva in pol mesečno ječo, in da bi moral vsled svoje bolehnosti v ječi umreti.

Dopisi.

Iz gornjegrajskega okraja. Učiteljsko društvo za okraj Gornjigrad je imelo dne 11. t. m. svoje prvo letošnje zborovanje v Št. Janžu v dobroznani gostilni Korenovi. Zbralo se je vkljub deževnemu vremenu lepo število članov in je bil zlasti nežni spol častno zastopan. Učiteljem pa se je pridružilo tudi dokaj njihovih prijateljev in prijateljic. Društvu so na novo pristopile gospice Boštjančič, Božič, Dolenc, Schwarz in Voic.

Po običajnem pozdravu predsednikovem se je prečital zapisnik zadnjega zborovanja in so se prereševali došli dopisi. Nato se je prečital referat tovariša Žagerja — ki je zavoljo bolezni v Gleichenbergu — o osebnih dohodnini. Spis je zelo zanimiv posebno za one, ki so dolžni tak davek plačevati. Sprejele so se resolucije, da se pri sestavi cenilne komisije za osebno dohodnino tudi na učitelstvo ozira, da se konjiškemu učiteljskemu društvu, ki je prvo v tem smislu jelo delovati, izreče priznanje in da se "Lehrerbund" pozove tudi delovati na to, naj ministrstvo pri imenovanju članov cenilnim komisijam ne prezre učiteljstva.

Letno poročilo za minulo društveno leto je temeljito sestavil in prečital iz "Spominske knjige" g. Praprotnik.

Razgovarjalo se je tudi o "Šolski matici", katere knjige so ravnokar došle.

Ker nekatere sicer znane osebe prerade napadajo naše društvo in njega člane, se soglasno sklene: "Z ozirom na zadnje podle napade v "Sl. Listu" št. 17 od 26. aprila t. l. in v prejšnjih številkah tega lista vztraja pri "Učit. dr." navzoče učitelstvo na stališču od lani, da ignorira take brezmiselne čenče."

Meseca junija ne bode zborovanja, pač pa se vsi učitelji udeležijo zborovanja "Šaleškega učit. dr.", katero bode na Paki in kamor pridejo tudi tovariši in tovarišice celjskega, laškega, vranskega in šoštanskega okraja.

Spominjalo se je tudi obolelih članov, nadučitelja Žagerja in učiteljice Plaper, katerima so vsi želeli hitrega okrevanja.

Po oficijelnem delu bila je prav izborna zabava. Glasile so se napitnice in vesele pesmi in vse je bilo židane volje. Da je bilo tako prijetno, zahvaliti se je gostilničarju, ki je postregel z dobro kapljico in fino pripravljenimi jedili.

Prihodnje zborovanje se vrši meseca julija v Šmartnem v Zadreški dolini.

Narodno-gospodarske novice.

Poročilo

o glavni skupščini južnoštajarskega hmeljarskega društva, ki se je vršila dne 6. aprila t. l.

v Hausenbichlerjevi gostilni v Žalcu.

Društveni predsednik, g. dr. M. Bergmann pozdravil je došle društvenike in druge hmeljarje ter je naprosil društvenega tajnika, da poroča o društvenem delovanju v minolem letu. To poročilo glasilo se je tako-le:

Južnoštajarsko hmeljarsko društvo imelo je v minolem letu 45 udov in sicer 12 iz Žalca in ostale iz okolice. Opravilni zapisnik ima 106 števil; tajništvo pa je odposlalo 506 različnih pisem, vabil itd. Društveno vodstvo je imelo v minolem letu 13 sej, glavna skupščina pa se je vršila dne 10. marca. Obširno poročilo o glavni skupščini bilo je objavljeno v "Domovini" in v "Süddeutsche Presse". Dne 4. aprila m. l. sklical se je shod hmeljarjev, pri katerem je g. Robleck poročal o protestnem zborovanju vseh avstrijskih hmeljarjev dne 24. marca m. l. v Žatecu; pri tem zborovanju se je sklenilo vlado naprositi, da vse potrebne ukrene, da se ne bode izvršilo nameravano povišanje colnine za hmelj v nemško cesarstvo. Tega shoda udeležil se je tudi žalski župan gosp. Josip Širca; oba odposlanca podala sta se potem tudi v Norimberg in v druga nemška in češka mesta, kjer sta si ogledala hmeljske pripravilnice, kakršna se postavlja sedaj tudi v Žalcu. Odposlanca sta posebno povdarila, da sta bila povsod prav prijazno sprejeta in da se jima je radovoljno vse razkazalo in razjasnilo.

Brzojavnih tržnih poročil dobilo je društvo v minolem letu 43 in sicer samo iz Norimberga; ta poročila so se vsakokrat objavila na ta način, da so se pribila na občinsko desko.

Poročil o rasti hmelja, o vremenu, o hmeljskih škodljivcih, o tendenci trga, o cenah itd. sestavilo je društveno vodstvo v min. letu le pet, katera so se objavila v "Brauer- & Hopfenzeitung — Nürnberg", "Brauer- & Hopfenzeitung — Saaz", v "Gambrinus — Wien" in v "Deutscher Bierbrauer — Stuttgart". Takšna poročila pa je dobil tudi cesarsko nemški konzulat na Dunaju. Druga leta je bilo teh zanimivih poročil veliko več in to zaradi tega, ker so gg. odborniki pridneje zahajali k sejam društvenega vodstva. (!)

Kar se kakovosti v minolem letu produciranega hmelja tiče, se lahko reče, da je bila vsled suše prav različna; posebno pa se je to poznalo na hmelju, kateri je rasel na protnatih zemlji. V minolem letu se je pridelalo precej več hmelja, kakor v predminolem; vobče se ceni da se množina pridelanega hmelja bliža na 7000 met. centov. Kakor vsako leto, tako je bila tudi v minolem letu cena hmelja prav različna; povprečno se lahko reče, da je veljal 1 kg hmelja 1 K 44 v = 72 kr (v minolem letu 1 K 80 v = 90 kr). Cela hmeljska kupčija bila je v min. letu prav živahna in to zaradi tega, ker se je število tujih, znamenito nemških kupcev zopet pomnožilo; zlasti pa so pridno in veliko kupovali bavarski kupci.

Vsled obilega pridelka na Češkem kupovale so v minolem letu avstrijske tvrdke pri nas manj hmelja, kakor druga leta. Pri tej priliki mi bode dovoljeno, da omenim neke budalosti, ki je razširjena sosebno po spodnjih vaseh. Ne le kmeti, nego tudi nekateri gospodje (!) kažejo do Žalčanov in sosebno do tistih odbornikov hm. dr., ki tudi kupujejo hmelj, neko ogorčenost, neko arditost, ki je popolnoma neopravičena. Nabajajo se taki zaslepljenci, ki v ednomer trobijo: "Pr. Žalčani, z Judi držijo in pomagajo odirati ubogega kmeta!" To je, kakor že povedano, največja budalost, ki si jo človek le misliti more. — Vse drugače govori pameten kmet; ta vé Žalčanom hvalo zato, da mu pripeljejo kupca za hmelj. Čemu bi tudi hmelj bil kmetu in zakaj bi ga porabil?? — Obilokrat se tudi slišijo besede: "Prvi kupec, najboljši kupec!" Ali ni dolžnost Žalčanov, da tuje kupce gostoljubno sprejmejo, da jim pomagajo kupovati — zlasti ker niso večši našemu jeziku? Kakšne pojme bi li ti gospodje imeli o slovenski inteligenci, ako bi se jim nasproti vedli robato in neotesano? Kar se pa odiranja tiče, tako se lahko reče, da je vsakdo neumen, kdor proda hmelj za ceno, katera se mu z ozirom na kakovost blaga prenizka zdi! Kupci, kateri so zadnja leta zabajali k nam, bili so vobče prav pošteni ljudje; kakor povsod, je bilo tudi med njimi nekaj takšnih, kateri so skušali po nizki ceni kupovati — to pa so bile le izjeme. — Da bi pa bili Žalčani k znižanju cene nagovarjali, to je grda laž. Ali se ne nabaja med našimi domačimi obrtniki in rokodelci nekaj takšnih, kateri prav radi naplahtajo kakega ubogega hribovskega kmeta? — Savinčani naj se vsaki dan Bogu zahvalijo za hmelj in ga naj prosijo, da nam pošlje vsako leto obilo kupcev, kateri bodo prinesli seboj par kilogramov stotakov in tisočakov. Kje bi bili in kaj bi počeli brez hmelja? — Kateri poljski pridelek dal bi Savinčanom vsako leto nad 1.000.000 kron dohodka? Naj torej vsakdo, ki misli v bodoče o navedeni zadevi kaj govoriti, dobro premisli, kaj bode povedal!

Bralno društvo v Št. Pavlu pri Preboldu naprosilo je društveno vodstvo, naj bi k zborovanju navedenega društva dne 31. marca m. l. poslalo ednega izmed gg. odbornikov, da bi o hmeljarstvu vobče govoril; tej želji se je radovoljno vstreglo. Z ednako prošnjo obrnili so se tudi Mozirčani do društvenega vodstva. Na obeh shodih govoril je o hmeljarstvu vobče društveni tajnik. Shod v Mozirju bil je dne 4. avg. m. l.

Tiskani nauk, kako se naj hmelj pravilno obira, suši in spravlja (ponatis iz "Domovine") razposlal se je vsem udom, vsem šolam in tudi drugim hmeljarjem Savinske doline.

(Konec prihodnjic.)

Politični pregled.

(Državni zbor.) V seji dne 15. t. m. je poljski socijaldemokrat Daszynski zahteval pojasnila od finančnega ministra, kako misli pokriti milijonske zahteve za nove topove. Hudo je prijel delegacije, češ, da to ni uredba, ki bi bila količkov v zvezi z ljudsko voljo. Finančni minister je odgovarjal bolj po ovinkih, češ, da zahteva čas, da ne zaostanemo glede oboroževanja za drugimi državami; koliko bo znašala vsa potreščina za preosnovanje topništva in kako se bo pokrila, tega še minister ni vedel. — Potem se je nadaljevala razprava o proračunu poljedelstva ministrstva. Govoril je tudi poslanec Robič. Omenjal je splošno žalostne razmere kmečkega prebivalstva in končno v resoluciji za Spod. Štajarsko zahteval slovensko poljedelsko šolo. — Dne 20. t. m. se je predložil zbornici dopis finančnega ministra glede proračunskega provizorija za mesec junij 1902. To je storil minister iz previdnosti za slučaj, da bi zbornica ne mogla v tekočem tednu dognati proračuna. Potem se je nadaljevala in tudi zaključila razprava o poljedelskem ministrstvu. Posl. Cingr je ostro kritikoval malomarnost vladnih organov pri nadzorovanju rudnikov, kjer se delavstvo izrablja in muči, a je vsak trenutek v smrtni nevarnosti. Vitez Berks je dokazoval potrebo, da se ustanovi v poljedelskem ministrstvu posebni urad za rudarstvo, ki bi ga vodil strokovnjak. — Nato se je začela razprava o proračunu pravosodnega ministrstva. A zbornica je bila že prazna, ter je slov. posl. Vencajz govoril praznim klopem. Pritoževal se je med drugim vsled zapostavljenosti slovensčine v področju graškega nadsodišča. V sredo se je ta razprava nadaljevala. Pravosodni minister ni bil navzoč; predsednik Vetter ga je opravičil s tem, češ, da je bolan. Čehi so se rogali, da ga ni treba, in da se samo dela bolnega. Posl. Bärnreither je govoril o vojaškem kazenskem zakonu ter se pritoževal, da se premalo stori v varstvo mladine, da grozno narašča število mladih zločincev. Posl. Pantuček je razpravljal o raznih jurističnih vprašanjih in o zapostavljanju čeških sodnih uradnikov. Za njim je govoril poslanec Ploj.

(K položaju.) Po rešitvi proračuna pride v zbornici v sejah odločenih za petek in soboto prihodnji teden na dnevni red postava o terminski kupčiji kot prvi predmet v razpravo. Konec zasedanja bo po sedanjem ukrepu 14. junija, deželni zbori se snidejo 17. junija.

(Vsenemško poštenje.) Vsenemški poslanec Schalk je izdal brošuro o samih umazanih in nečastnih stvareh poslanca Wolfa. V knjižici pripoveduje, kako je Wolf zapeljal nekega dekleta, dasi je bil že poročen, da Wolf ni plačeval svojih dolgov ter da je zlorabljal zaupanje svojih političnih somišljenikov. Dalje se očita Wolfu, da je hotel svoj list prodati Rusiji, in da se je to le slučajno preprečilo. Wolf je dobival podporo od železniške naprave; ta ga je namreč podkupila, da je pisal o njej simpatično. Schalka bo Wolf zdaj moral tožiti, in tedaj pridejo ta nečedna dejanja še bolj jasno na dan.

(Pogajanja z Ogrsko.) Trije avstrijski ministri so v sredo zopet odpotovali v Budimpešto k novim pogajanjem z ogrsko vlado. Od tam so prišla ugodna poročila o teku teh obravnav. V sredo je trajala seja 4 ure; ministri so razpravljali o celi vrsti na dnevnam redu stoječih gospodarskih vprašanj, ki se raztezajo na ves obseg nagodbenih točk in avtonomnega carinskega tarifa. O vspehu ni znano nič natančnega; do končnega rezultata pridejo najbrže drugi teden.

(Novi španski kralj Alfonz XIII.) Blesteče in hrupne slavnosti so se vršile o minolih Bin-kostih v Madridu. Šestnajstletni španski kralj Alfonz XIII je bil namreč proglašen polnoletnim. Slavnostni obredi so se vršili v zbornici. Zbornični predsednik je prosil kralja naj priseže. Kralj je odgovoril, da prisega pri Bogu in evangeliju, da se bo držal ustave in zakonov.

(Volilna preosnova na Švedskem.) Kakor v Belgiji so tudi na Švedskem nastopili delavci z zahtevo, da se volilna pravica preosnuje. Za čeli so splošni štrajk z namenom, da na ta način pritiskajo na zbornico, ki se je bavila s predlogo glede volilne preosnove. A stranke se nisoogle

zediniti; sklenile pa so soglasno, naj vlada do 1. 1904 izdela novo predlogo za preosnovo volitev na temelju splošne volilne pravice.

(Predsednik francoske republike Loubet na Ruskem.) Francoska vojna ladja je dospela v torek 20. t. m. dopoldne s predsednikom Loubetom v Kronstadt, pozdravljena s streljanjem iz topov tam zasidranih ruskih vojnihih ladij. Občinstvo je predsednika navdušeno pozdravljalo, car se je z njim pozdravil najpristrčneje. V Carskojem selu je bil zvečer Loubetu na čast prirejen obed za 300 oseb. Car je napil veličini in prospehu Francije, ruske zaveznice in prijateljice, Loubet pa prospehu in veličini Rusije, iskrene prijateljice in zaveznice Francije.

(V Srbiji) je zopet kriza. Skupščina je ed-noglasno odklonila načrt za najetje posojila, zato je ministrski predsednik Vučić podal kralju ostavko. Kralj jo je sprejel in poveril Nikoli Pašiću, da sestavi novi kabinet, a Pašićeva kombinacija se je razbila, in sedaj je zopet prejšnji predsednik Vučić na krmilu.

(Vojna v Južni Afriki.) Iz Pretorije poročajo: Posvetovanja Burov, okrog 160 po številu so se dne 18. t. m. še nadaljevala. Pogovori so bili mestoma zelo viharji ter je prišlo celo do preprirov. A vkljub temu se bodo posvetovanja še nadaljevala; nekateri burski voditelji so zato, da se sklene mir na vsak način, a drugi nastopajo ogorčeno zoper to. Najbolj nespravipljivi in boje-viti so voditelji iz Oranje-republike, pred vsemi Steyn. Ti se hočejo bojevati do zadnjega. V zad-njih poročilih je slikan položaj dosti pesimistično, kot da ni mnogo upanja na sklenitev miru.

Književnost.

(Novi akordi.) V oceni, objavljeni v zadnji številki, se nam je vrnila neljuba tiskovna po-mota. V tretjem stavku mora stati mesto besede „pozabljenih“ beseda „priznanih“, ter se ima torej oni stavek tako-le glasiti: Seznanil nas je s skladbami naših najboljših starih, že pri-znanih in novih skladateljev in odkril nam nove talente —

Razne stvari.

(Novi 50-kronski bankovci.) Dne 28. maja t. l. pridejo prvič v promet novi 50 kronski ban-kovci; barve bodo vijoličaste.

(Vulkanska katastrofa na Malih Antilih.) Grozna nesreča, ki je obiskala otok Martinique ter popolnoma uničila mesto St. Pierre, ni pri-zanesla tudi drugim otokom ter so se dogodili po vseh Malih Antilih potresi ali vulkanski iz-bruhi. Tako poroča brzjavka iz St. Vincenta od 13. maja: „Dne 5. t. m. je postalo jezero v starem kratru (žrelu) vulkana Soufrière nemirno. Dne 6. maja ob 2. uri popoldne je začela dajati gora vulkanske znake. Nastopili so močni po-tresni sunki, in strašno gromenje in bobnenje je sledilo hitro zapored, ob 7. uri zvečer pa se je dvignil iz gore velikanski oblak dima. To je trajalo do polnoči. V sredo zjutraj je bilo slišati strašne eksplozije, in tem so sledili ob 7. uri zopet stebri dima. Črez tri ure je začel vulkan Soufrière bruhati. Proti poldnevnu so se odprla tri žrela, ki so bluvale lavo. Šest ogromnih rek lave se je valilo ob istem času po gori navzdol. Po prvem izbruhu lave je gora strašno delovala kake pol ure, med tem ko so krvavi bliski švi-gali okrog robov kratra. Hitro zapored se vrstili gromi so se premenili v nepretrgano strahovito tuljenje. To je trajalo do petka (9. t. m.) zjutraj. Gromenje se je slišalo po cellem karabskem morju. Pravi izbruh se je pričel v sredo (7. t. m.) Silen oblak se je dvignil v temnih stebrih, na-polnjen z vulkansko tvarino, osem milj visoko nad gorski vrh in provzročil takšno temo, kot da je opolnoči. Z žveplom napolnjeni zrak je bil poln drobnega prahu. Začel je padati črn dež in temu je sledilo deževanje ognjeno razžarjene žilindre, padale so velike skale in kamenje. Brez-številni čudovito hitri bliski so švigali kot kače v temi in množili nepopisen strah in grozo, ka-tero je provzročil potres, gromenje, lava in pa-dajoče kamenje. Veliki deli obdelane zemlje so bili podsti. Cele vasi so bile popolnoma uni-čene deloma od ognja, deloma jih je pokončalo jezero. Vsa zemlja v onih okrajih je bila s pe-pelom in lavo pokrita dva do štiri črville na debelo. Nič zelenega ni bilo videti. Z rastlinstvom je bilo uničeno tudi vse živalstvo, poslopja so bila porušena, reke in potoki pa so usahnili. Pomanjkanje vode in živeža vlada po cellem otoku; življenje je izgubilo okrog 2000 ljudi nad 200 pa jih leži v bolnišnici v Georgetownu. Ljudje so se po večini, zadušili vsled strupenih

žvepljenih plinov, (gasov) ali jih je ubila strela ali pa požgala lava. Nekateri nahajajoči se v bolnišnici bodo najbrže zopet okrevali. To je največja nesreča, o kateri ve povedati zgodovina otoka St. Vincent. Cele družine po farmih (ve-likih posestvih) so bile od strele ubite. Angleška vojna ladja „Indefatigable“ je 12. t. m. pripe-ljala živeža od Trinidada in St. Lucia. Moštvo je pokopalo trupla 30 kmetov, ki so ležala se-verno od Soufrière. Vedno prihajajo nova poro-čila o ranjenih, umirajočih in mrtlih, ki jih prevažajo v Kingstown. Blizu obrežja se je po-javil nov vulkan. Poškodbe ranjencev so pre-grozne, da bi jih bilo mogoče opisati. Nekateri okrajji so doslovno s trupli kar posejani; večina jih je ležala pod pepelom ter so bila že tako nagnjita, da so se jim komaj mogli približati. Pokopujejo jih po 30 v ednem grobu!

(Silna sleparija.) V Parizu se bo doigrala v kratkem čudovita sleparska afeta neke gospe Terezije Humbert, rojene Daurignac. Domišljija dvajsetih romanopiscev, združena s prebrisa-nostjo dvajsetih odvetnikov ne bi mogla splesti take mreže zvijače, kovarstva, ljubezenskih po-vesti, denarnih afer itd., kakršna je ta, znana z imenom „afeta Humbert Crawford“, katera vzne-mirja ves Pariz in zanima ves svet. Waldeck-Rousseau, sedanjí francoski ministrski predse-dnik, je bil svoj čas kot odvetnik v nekem pro-cesu njen nasprotnik in je že tedaj izrazil po-misleke glede resničnosti njenih izjav. Imenoval je sleparijo te gospe največjo sleparijo sedanjega stoletja, in res je z ozirom na ogromno vsoto denarja, za katero se tu gre, neprekosljiva. — Leta 1883 je umrl baje v Ameriki neki Robert Henry Crawford, bogataš, ki ni imel nikakega posestva, niti priproste hišice, niti pohištva, pač pa 100 milijonov frankov v gotovem denarju in vrednostnih papirjih. Vse to premoženje je osta-vil neki deklici z dežele, Tereziji Daurignac v oporoki, ki je imela datum: Nica, 6. septembra 1877. A našla se je še druga oporoka prav istega datuma, po kateri naj bi dobivala T. Daurignac, pozneje omožena Humbert, le skromno letno rento. Oglasila sta se tudi dva nečaka umrlega Crawforda, ki sta se tožarila z gospo Humbert, se pobotala z njo, a se pozneje zopet tožarila. Vse je kazalo tako, da dobi gospa Humbert v kratkem prav gotovo 96 milijonov frankov, vsled česar je imela povsod prav ogromen kredit. Kupila je več gradov in posestev, v Afriki je kupila celo kneževino. Ustanovila je list, v Pa-rižu banko, zidala je več dobrodelnih zavodov itd., nadalje je ustanovila zavarovalnico, za katero je dobila tudi papežev blagoslov, — a vse to na — upanje. Čudno je pa, da ni poznal nihče umrlega milijonarja, niti ni nikdo razun gospe Humbert, njene sestre in njenega moža — nihče ni videl njegovih nečakov, vsi njihovi naslovi so bili doslej napačni. Vse kaže, da je živel ro-dina Crawford le v domišljiji gospe Humbertove, ki je vodila za nos različna sodišča in odvet-nike ter je dosegla v svoji zvijačnosti, lažnivosti in neprimerni zvitosti, da se je vlekla za nič in nič tožba med namišljenimi nečaki milijonarji in njo celih 20 let. Gospa Humbert je napravila 58 milijonov dolga le vsled svoje zvite lažnivosti, s katero si je izmislila ves roman, sedaj pa je z možem odvetnikom brez sledu — izginila.

IV. Izkaz za „Dijaški dom“ v Celju.

(Za „Dijaški dom“ v Celju) so nadalje darovali sledeči č. gg.: Mirko Kožuh, učitelj v Konjicah, pri konjskih rodoljubih nabrano vsoto 115 K; Anton Lednik, župnik pri sv. Duhu v Ločah, 20 K; Alojzij Kokelj, kaplan pri Novicerkvi 4 K; Gregor Presečnik, župnik na Fran-kolovem 10 K; Anton Slamberger, c. kr. notar v Kranju 10 K; Janez Rožman, kaplan v Hajdini pri Ptuj 10 K; Fran Sal. Cizej, župnik v Šmartnem pri Saleku 30 K; Jos. Plepolec, kaplan na Prihovi 10 K; Alfons Sket c. kr. poštar in trgovec v Dramljah, 10 K; Fran Zdolšek, župnik Sv. Jurij ob Taboru, 20 K; Joh. Apat, veleposestnik v Poldori, 10 K; Valentin Tamše, župnik na Ponikvi (p. Oplotnica), 10 K; Miloš Schmid, župnik v Solčavi, 10 K; Rudolf Kolbesen, v Središču, 4 K; Franc Omerza, v Kranju, 10 K; Franc Podgoršek, policijski avetnik v Ljubljani, 10 K; Andrej Mauer, posestnik v Zagorju ob Savi, 10 K; gđc Ivanka Mikuš, v Ljubljani, 1 K; g. M. Pahernik, veleposestnik na Vuhredu, 200 K; Fr. Stubeo, kaplan pri sv. Tomašu bl. Ormoža, 2 K; slavna posojilnica v Konjicah, 200 K; Jos. Jakobovič, v Središču, 5 K; J. Zadavec, posest. paromlinov v Središču, 40 K; kot prvi donesek od podpisane ustanovnine po 200 K; Martin Lah, župnik v Sopotu, 6 K; F. Repolusk, župnik v St. Vidu nad Valdekom, 2 K; Franc Hauptmann, c. kr. profesor v Gradcu, 10 K; Ferdo Roš, veleposestnik in župan v Trbovljah, 200 K; Jakob Krušič, župnik sv. Andra, 10 K; Maks Pieteršnik, c. kr. profesor v p. v Ljubljani, 20 K; Jos. Georg, odvetnik v Šmarji, 50 K; prevz. mil. gosp. J. Strossmajer, biskup Djakovo, 200 K; I. Krančič, župnik v Grižah, 10 K; J. Janežič, veleposest. v Grižah, 200 K; Karol Presker, kaplan v Pišecah, 10 K. V Ljutomeru so darovali: družba ljutomerski š. š. 25 K; gg. dr. K. Chloupek, Seršen, po 20 K; F. Sever, dekan Skuhala, kaplan Srabočan po 10 K; gospa Marija Seršen, 5 K; dr. Farkaš, Nina Ivančič, kaplan Čuha, F. Schneider, Martin Cagran, Janez Vaupotič po 5 K; Maria Ko-cuvan, Al. Veršič po 4 K; Gab. Postušnik, Hedvika Vaupotič po 3 K; A. Misja, L. Babnik, M. Postušnik, J. Karba, M. Slavič, V. Schneider, Repič, K. Himmelmreich, A. Beisak, M. Mohorič po 2 K; Cimerman, Skolber, Sku-bala, Dječ, Karla, Robič, Misja, Murecker, Smolčić, Ve-har, Kuharič, Rajh, Babič, Mihalič, Košar, Tekonja po 1 K in Volovec 40 v. Skupaj v tem izkazu: 1638 40 K.

Pozor!

(209) 5-1

Trgovci in gostilničarji!

Kdor hoče imeti dobro in okusno blago, naj naroči za poskušnjo 1 zavoje (5 kg)

„kranjske salame“

katere kakovosti ne bo mogel prehvaliti. 1 kg velja 1 glid 20 kr. Razpošilja se proti povzetju. Naročila sprejema in točno rešuje

Dragotin Novak, Trebnje.

Dve stanovanji.

S 1. julijem t. l. oddali se boste stalnim strankam dve lepi stanovanji in sicer eno v visokem pritličju, eno pa v I. nadstropju v popolnoma novi, solidno zidani hiši v Gaberjih, obstoječi vsako iz pet sob (po tri sobe parketirane), kuhinje itd. eventualno tudi kos vrta.

Hiša stoji na lepem mestu in je zraven priznane dobrega pitna voda.

Najemnina po dogovoru. — Kje, pove upravn. ništvo „Domovine“ v Celju (204) 3-2

Za v Avstriji koncesijevano francosko prekomorsko družbo

„Compagnie générale Transatlantique“

Edina direktna in najkrajša črta

poštih par-
brzo- nikov

ki prevažajo zanesljivo brez prelaganja
iz Havra v Newyork

Za vožnje tu- in inozemskih železnic, za navadna in okrožna potovanja in prireditve

romarskih vlakov

daje pojasnila in veljavne vožne liste edina oblast potrjena potovalna pisarna

(176) 6-3 **ED. ŠMARD**

v Ljubljani, Dunajska cesta šte. 6 blizu znane gostilne „pri Figabirtu“.

Slovenici pozor!

Zahtevajte povsod

nogavice, rokavice,

jopiče in vse vrste

pletenin iz

D. Hribar-jeve tovarne

To domače blago je trpežno, ceno in se kosá z vsakim drugim izdelkom bodisi katerikoli konkurence.

Slovenski trgovec.

(208) 2-1 Sprejme se spretna

kuharica

v nekem trgu na Spod. Štajarskem, katera za more tudi obrednem malo krčmo, voditi. Več pove upravništvo „DOMOVINE“ v Celju.

Predivo

(212) 3-1 kakor tudi

krompir večjo množino

kupi **Anton Kolenc v Celju.**

Kdor kaj ima, naj se oglasi pri njem.

Rafael Salmič

trgovina z urami, zlatino in optičnimi predmeti
Celje, Narodni dom.

Kdor hoče kupiti cenó, dobro in pošteno blago, naj se potruži v to veliko zalogo jeklenih, nikelnastih in srebrnih, tula in zlatih žepnih ur.

Prstani, uhani, zapestnice, priveski, svetlinje, križci, medaljoni, vsakovrstne verižice, lorgnon za dame in gospode v srebru in zlatu.

Jedilne garniture, tobatiere, nastavki za sadje, cvetlice, vizitnice itd.

Velika zaloga optičnih predmetov: očal, naočnikov, toplomerov, aneroidov, maksimal-toplomerov, tehtnic za vino, žganje itd.

Velika izber stenskih ur, budilk in ur z nihalom, naj-novejše in najboljše.

Dveletna garancija za vsako prodano uro.

Vse po najnižjih konkurenčnih cenah.

Pancer-verižice iz pristnega srebra po 6 kr. gram.

Vsakovrstna popravila se izvršujejo zanesljivo in ceno v novourejeni povečani delalnici.

Postrežba točna.

Cene nizke.

Oznanilo.

„Savinska posojilnica v Žalcu“

uraduje od 1. junija 1902 naprej vsak ponedeljek in vsak petek od 8.—12. ure predpoldne.

V slučaju, da je ta dan praznik ali sejm v Žalcu, se uraduje prihodnji dan.

RAVNATELJSTVO.

(210) 3-1

Trgovina z železnino „MERKUR“

PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta šte. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite železnine, vsakovrstnega orodja za ročodelce, različnih žag, poljedel-skega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode tehtnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega družega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje), lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko železne trgovine spadajoče predmete.

Tomazeva žlindra, najboljše umetno gnojilo.

* Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. *

Postrežba točna.

Cene nizke.

Naprodaj sta hiši

na Bregu pri Ptuj, h št. 5 in 6, v katerih se izvršuje skozi 50 let gostilničarska in mesarska obrt, ki imata tudi koncesijo za točenje žganja, s pripadajočimi hlevi in gospodarskimi poslopji, velikim dvorom, pokritim kegljiščem, z vrtom za gostilno in zelenjavo in z velikim travnikom, na katerem se vrši petkrat letni živinski in vsaki teden svinjski semenj. Skupne ulične fronte je 144 korakov. Dosedanji posestnik proda zaradi starosti. — D pisi naj se blagovolijo pošiljati njemu samemu

(207) 1

Osle, brusne kamne za srpe in kose

priznana najboljša blaga, 100 kosov 8 K, en poštni (169) zavoj z 15 kosi franko K 2 50 30—6

— razpošilja po povzetju —

J. RAZBORŠEK, Šmartno pri Litiji.

Za pridelovanje sadnega in vinskega mošta. Stiskalnice za sadni mošt za vinski mošt

s čvrsto delujočimi dvojnimi stiskali ter z uravnanim pritiskom „Herkules“, z jamčeni najvišji učinek do 20%, večji nego pri vseh drugih stiskalnicah.

Hidravlične stiskalnice.

10—1 Mlini za sadje in grozdje. (211)

Robkalnica za grozdje (Abbeermaschinen). Popolne priprave pri pridelovanju mošta, stalne in premične. Stiskalnice soka, mlini za jagode in pripravljane sadnega soka. Priprave za sušenje sadja in sočivja, stroji za lupljenje in rezanje sadja.

najnovejša samodelna patentovana škropilnica „SYPHONIA“ za škropljenje trsja in rastlin zoper krvavo uš, izdelujejo ter pošiljajo z jamstvom specialitete v najnovejši, najizvrstnejši, najuporabnejši in pripoznani najboljši, odlikovani sestavi

PH. MAYFARTH & CO. c. kr. priv. tovarna kmetijskih strojev, livarna železa in parne fužine.

Dunaj, II/1, Taborstrasse Nr. 71.

Odlikovane z nad 490 zlatimi, srebrnimi in bronastimi svetinjami.

Obširni katalogi zastoj.

Zastopniki in preprodajalci se želijo.

Postranski zaslužek

trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim, deloljubnim in stalno naseljenim osebam s povzetjem zastopa domače zavarovalne družbe prve vrste. — Ponudbe pod „1.798“ Gradec, poste restante

Gumi za požlahtnenje vinskih trte

najboljše vrste, dobiva se v trgovini D. Hribarja v Celju

V najem se oddajo

s 1. julijem v Gornji Radgoni tik mesta Radgone ob glavni cesti, jako lepi prostori za trgovino z mešanim blagom, posebno bi se obnesla trgovina z železom, opozarjam, da je imel dosedanja lastnik dolgo let jako dobro vpeljeno trgovino z mešanim blagom. — Prostor je tudi pripraven za sedlarja, barvarja ali katerega drugega obrtnika. — (203) Natančneje pove sedanja lastnik 2—2

Franc Horvat

slikar v Gornji Radgoni.

Kot prava
dobrota
in potreba za vsako družino se
izkazuje vsak dan bolj uporaba

**Kathreiner-
Kneippove sladne
kave.**

Nobena skrbna gospodinja naj se ne pomislija dalje uvesti to tečno in zdravo pijačo.

Ni čistejših primesi in boljšega nadomestila za zrnat kavo, kjer je ta zdravniško prepovedana.

Kathreiner-Kneippova sladna kava se dobiva pristna samo v izvirnih zavojčkih z varstveno znamko »župnik Kneipp«. Odprto odtehtana ali drugače zavita kava ni nikoli

Kathreinerjeva.

Zacherlin

pomaga izbornu kot nedosežen uničevalec mrčesa.
Kupi samo v steklenicah.

Celje: Traun in Stier
Franc Pečnik
Alojz Walland
Viktor Wegg
Milan Hočevar
Jos. Pannet
Josef Matič
Fran Zangerl
Valentin: Karl Tugheier
Smarje: Josip Wagner
„ Janes Lohmütz

Celje: Ivan Ravnikar
M. Ranscher lekarna
„ Josef Stimp
Anton Topolak
W. Wratshko
Anton Ferjan
Dobrna: Jos. Sikovec
Braslovce: Ant. Plaskan
„ Josip Pauer
Gornjsko: J. Ljovšek
„ Fran Cukala
Vojnik: Fr. Zotti

Hrastnik: Alojzja Bauerheim
„ Konsumno društvo
„ Josip Wank
Ljubno: Fr. X. Petek
„ Janes Filipič
Sevnica: A. Fabiani
„ S. F. Schalk
„ Ludovik Smole
„ Zwenkel & Comp.
Trg Lemberg: Franc Zupanič
Konjice: Fr. Kupnik
„ Kmetijsko društvo 145

Laško: Andrej Elabacher
„ Karl Hermann
Planina: Lad. Schescherko
„ F. Wambrechtssammer
Gornji grad: Jakob Božic
Poljane: Jerod Ivanus
„ A. P. Krautendorfer
„ Anton Schwels
„ Karol Sima
Mozirje: Leopold Vukid

Pristava: Marija Suppanz
„ Ant. Suppanz
Brezice: Fran Matheis
„ Franc Varice
Zalec: Adalib Globočnik
„ Albert Geiss
„ Jakob & Marija Janič
St. Jurij: Fran Kartin
„ J. F. Schescherko
St. Jurij ob Tab.: Fr. Plaskan
St. Lovrenc: Eli. Turin

St. Pavi: Norbert Zanier
Trbovlje: Konsumno društvo
„ J. M. Krammer
„ Fran Pollak
„ Janes Möller
„ Jos. Sporn
„ Franc Dezman
Zibika: Janes Zalcnik
Videm: Ivan Novak
Vitanje: Anton Jaklin

